

«ФЕНОМЕН СОЦІАЛЬНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ У
ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНІЙ ЄВРОПІ:
НОВІ РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ»

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

26 вересня 2023 року

Соціологічна асоціація України
Південноукраїнське відділення САУ
Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
Кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет психології, політології та соціології
Universitatea de Stat din Moldova
Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice
Centrul Sociologie și Psihologie Socială al ICJPS
Asociația Sociologilor și Demografilor din Republica Moldova

**«ФЕНОМЕН СОЦІАЛЬНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ У
ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНІЙ ЄВРОПІ: НОВІ РЕАЛІЇ ТА
ВИКЛИКИ»**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
26 вересня 2023 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2023

**ФЕНОМЕН СОЦІАЛЬНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ У
ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНІЙ ЄВРОПІ: НОВІ РЕАЛІЇ ТА
ВИКЛИКИ: МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

УДК 316+339.94
ББК 60.5+66.4

Рецензенти:

Інна ГОЛУБОВИЧ, докторка філософських наук, професорка, завідувачка кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;
Денис ЯКОВЛЕВ, доктор політичних наук, професор, декан ФППС Національного університету «Одеська Юридична Академія».

Рекомендовано Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 5 від 30.11.2023 р.

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Олена ЛІСЕЄНКО**, д. соц. н., професорка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), голова Південноукраїнського відділення САУ, Україна.

Члени редколегії:

МОКАНУ Віктор – д. соц. н., директор Центру соціології та соціальної психології Інституту правових, політичних та соціологічних досліджень Державного університету Молдови, керівник Асоціації соціологів і демографів Республіки Молдова, Республіка Молдова;

БОРІНШТЕЙН Євген – д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Україна

ПЕТІНОВА Оксана – д. філос. н., професорка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Україна

АТАМАНЮК Зоя – д. філос. н., доцентка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Україна

МОКАНУ Анжела – докторка соціології, науковий співробітник Центру соціології та соціальної психології Інституту правових, політичних та соціологічних досліджень Державного університету Молдови, Республіка Молдова.

Феномен соціальної консолідації у Центрально-Східній Європі: нові реалії та виклики : матеріали міжнарод. наук.-практ. конф. 26 вересня 2023 року. м. Кишиневу – м. Одеса / за ред. О. В. Лісеєнко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2023. 93 с.

Матеріали конференції представлені в авторській редакції мовою оригіналу

© Південноукраїнське відділення Соціологічної асоціації України, 2023

© Асоціація соціологів та демографів Республіки Молдова, 2023

**ФЕНОМЕН СОЦІАЛЬНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ У
ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНІЙ ЄВРОПІ: НОВІ РЕАЛІЇ ТА
ВИКЛИКИ: МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

має наміру залишатись в ЄС, то оптимальним рішенням буде саме отримання тимчасового захисту. Якщо ж особа переслідує більш далекоглядні цілі, як то отримання права безстрокового проживання та доступ до інтеграційної системи ЄС, тоді є сенс звернутись з заявою про отримання статусу біженця.

Література:

1. В яких країнах українцям надають найбільшу фінансову допомогу <https://www.volynnews.com/news/all/-u-iakykh-krayinakh-ukrayintsiam-nadaiut-naybilshu-finansovu-dopomohu/>
2. Комарова О.О., Братченко Л.Є. Проблеми зайнятості та працевлаштування внутрішньо переміщених осіб .- Матеріали XXII Міжнародної наукової онлайн-конференції «Харківські соціологічні читання» «Соціологія на війні: місія та соціальна відповідальність науки» https://sau.in.ua/event_held/vidbulasya-hhii-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferenciya-harkivski-socziologichni-chytannya/
3. Свящук А.Л. Проблеми прав біженців та виклики сучасності https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/phd_2_copy.pdf
4. Фінансова допомога українським біженцям у країнах Європи <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/finansova-dopomoga-ukrajinskim-bizhencyam-u-krajinah-yevropi-skilki-platyat-ta-yak-otrimati-50332604.html>

Інна ПРОНОЗА

*кандидатка політичних наук, доцентка,
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Україна*

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ НА ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА

Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій протягом останнього часу сприяв підвищенню ефективності у суспільній сфері, сфері комунікацій та поширення інформації. Що є фундаментом для узагальнення, визначення та впровадження у широкий обіг поняття інформаційної війни із застосуванням різноманітних впливів на соціально-політичні процеси та явища. Умовно їх можна поділити на інформаційно-психологічні та інформаційно-технічні та відповідно до цього класифікувати об'єкти впливу під час інформаційної агресії та інформаційної війни.

Беззаперечно процеси створення та забезпечення безпеки вважаються різними в державах через різні внутрішньополітичні процеси, культурні дискурси та моделі соціалізації. Таким чином, агенти національної безпеки постійно керуються різними внутрішньодержавними установками, які формують ставлення, що в кінцевому підсумку відображається на формуванні та реалізації політики через стратегічні поведінкові прояви. Таким чином,

реалізація національної безпеки, зокрема інформаційної, залежить від існуючої стратегічної культури кожного суб'єкта держави, що в свою чергу піддаються впливу [1]. Отже, постає проблемне питання дослідницьке запитання: як національні культурні та соціально-політичні схеми впливають на виконання програм національної безпеки особливо в умовах інформаційної війни і який вплив в свою чергу має інформаційна війна на формування та розвиток політичної свідомості та культури вцілому. Питання може розкриватися як через концепцію стратегічної культури, яка, як передбачається, пояснює суть поведінкових проявів державної безпеки так і через особливості інформаційних воєн.

Цілком є зрозумілим той факт, що результат інформаційної війни важливий не лише для майбутнього самої держави, а й для майбутнього світового балансу сил. Головним завданням геополітичних акторів інформаційної війни є впровадження в масову свідомість ідей, що відповідають їхнім інтересам. Всі учасники політичних конфліктів мають спільні риси в технологіях інформаційної війни. Інформаційна аномія є індикатором персоніфікації інтересів великих геополітичних акторів на етапі «інформаційної війни» – процесу, що призвело до руйнування комунікативної лінії: повідомлення інформація та порушення соціального порядку в суспільстві.

Майже півстоліття тому Елвін Тоффлер описав майбутній шок, який «приголомшить людей» у ХХІ столітті. На його думку, «бомбардування почуттів» у глобальному інформаційному просторі призводить до типу шоку, який він назвав «інформаційним перевантаженням». Можемо стверджувати, що Тоффлер фактично описав генезис сучасної «інформаційної війни», де перевантаження інформацією затьмарює її розуміння і, як наслідок, її інтерпретацію. Згідно з Тоффлером, втручання в масову свідомість починається: «Коли індивід занурюється в ситуацію, що швидко і нерегулярно змінюється, або в наповнений новизною контекст, проте його прогнозна точність різко падає. Він більше не може робити розумно правильні оцінки, на основі яких раціонально поведінка залежить» [2]. Отже, інформаційні атаки, на його думку, породжують масову апатію, шизофренію, втрату здатності приймати адекватні рішення або призводять до спалаху насильства та вандалізму, політики нігілізму та тривоги. Можемо зробити висновок, що все це має неабиякий вплив на формування політичної культури суспільства її свідомості та використовується як інструмент для нових навіювань та маніпуляцій.

Теперішній етап розвитку інформаційної війни вже характеризується як друге покоління, і саме в його основу вкладенні інформаційно-психологічні впливи. Таким чином здійснюються наступні дії:

- формування відчуття бездуховності й аморальності, негативного відношення до культурної спадщини противника;
- маніпулювання суспільною свідомістю соціальних груп населення країни з метою створення політичної напруженості;
- дестабілізація політичних відносин між партіями, об'єднаннями й рухами з метою провокації конфліктів, розпалення недовіри, підозрливості, загострення політичної боротьби, провокування репресій проти опозиції і навіть громадянської війни;
- підрив міжнародного авторитету держави, його співробітництва з іншими країнами та ін.

Отже, в інформаційній війні XXI століття на арені світової геополітики відбувається ідеологічне суперництво та інформаційна війна новою зброєю: інфокулями, інфобомбами, інфомінами та інфогарматами, що призводять до інформаційної аномії, переслідуючи основну мету: вплив на масову політичну свідомість та формування політичної культури. Суспільно-політична свідомість перетворюється на «гетто вільних думок». Хаотичний процес інформаційної аномії несе деструктивні наслідки, результатом яких є закріплення порушення в суспільстві, втрата ідентичності, відсутність солідарності та діалогу між суб'єктами комунікації.

Література:

1. Dimitrios G. Intrastate cultural and socio-political influences and the realisation of national security: A two-level correlational analysis. URL: <https://securityanddefence.pl/Intrastate-cultural-and-socio-political-influences-and-the-realisation-of-national,140391,0,2.html>
2. Тоффлер Е. Третя Хвиля. Київ : Видавничий дім «Всесвіт», 2017. 480 с.

Світлана ШВЕЦЬ

*кандидатка політичних наук, викладачка кафедри
політичних наук і права,*

*ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Україна*

ПРОБЛЕМИ МІГРАЦІЇ В КОНЦЕПЦІЯХ ЛОКАЛЬНІ ДЕМОКРАТІЇ

Локальний рівень політики є фінальною крапкою перетворення та імплементації політичних рішень. Для розвитку громади це має важливе значення, оскільки саме в цьому полі відбуваються ключові перетворення рішень в дії. В Європейському Союзі дебати на національному рівні щодо інтеграції іммігрантів часто структуровані з посиленням на плюси і мінуси трьох найбільш виражених моделей політики інтеграції іммігрантів, що діють